

Dato: 7. marts 2022

8. marts 2022

8. marts 2022 – Arnat Ulluat

Piffissami matumani Kalaallit Nunaanni naligiisitaanerup tungaatigut pissanartorpassuarnik pisoqarpoq. Inuiaqatigiittut nalilinnik ineriartortitsinerput malunnarpoq tamannalu sorpassuarnik kaamisaavoq.

Tamanna oqaatigereerlugu, naligiisitaaneq pillugu oqallinneq – imaluunniit eqqornerusumik oqaatigalugu, ullumikkut ulloq ullutsinni Kalaallit Nunaani sulisariaqarluni ingerlasariaqarpoq.

Kinguaassiutitigut piumanani saasarneqarneq pillugu oqallinneq aamma kulturi

Ukiuni kingullerni tusagassiutitigut eqqartuussivimmi suliat marluk angutit pissaneqartut inissimasut tamarmik arnanik arlalinnik kanngutsaatsuliorfiginnissimasut mallinnaaffigaagut. Suliat tamarmik kinguaassiutitigut saasaarnerput aallartissimapput.

Naligiisitaanermut siunnersuisoqatigiinni kalaallit inatsisaanni kinguaassiutitigut saasaarnermut atatillugu siusinnerusukkut pisoqarsimanngilaq imaluunnuut inatsiseqanngilaq atuuttumik. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni kinguaassiutitigut saasaarinerit taamaallaat eqqartuussivimmi suliasanngortarput, kanngutsaatsuliorqarsimappat. Allatut oqaatigalugu, Kalaallit Nunaanni kinguaassiutitigut saasaarisimasutut eqqartuunneqartoqarsinnaanngilaq.

Suliat tusagassiutitigut eqqartorneqarnerisa iluatutaat tassaavoq kinguaassiutitigut saasaarisimaneq pillugu oqallinnerput pissutissaqarlualermat, oqallinnerlu aqqutigalugu killigittatta qaqugukkat qaangerneqartarnerat maluginialeratsigu. Oqallinneq peqqinnartuuvoq, kiisalu angutit arnallu oqallinnermi peqataanerat nuannaarutigaa. Angutit kulturimut peqqinnatsumut naaggaarnerat ersiutaavoq pingaarutilik, tassani suleqatit arnaasut atuaneqarsinnaasimapput, imaluunniit atoqatigiinnermi inuunertik pillugu apersorneqartarsimallutik.

Ukiuni amerlavallaani suliffippassuarni taamatut peqqinnanngitsumik pissuseqarneq nipangiullugu akuerineqarsimavoq, amerlasuullu killiliisinnaasimangillat. Killiliigunik angutip pisaanillip inuunerminnik atuuffiminnilu qanoq kinguneqartitsissinnaanera annilaangitigisimavaat. Maanna killiliineq akuerisaavoq, Kalaallit Nunaannilu naligiissitaaneq pillugu alloriarneruvoq eqqortup tungaanut ingerlasoq.

Suiaassutsip paasinera atoqatigiinnermut naleqqiullugu

Allanngoriartorneq uummaarissoq misigaara, kiisalu ullutsinni Kalaallit Nunatsinni suaassutsip tungaatigut annertusiarortumik akuersarneq akuerinninnerlu.

Kinaassuserput kinaassuserissallugu tamatta pisinnaatitaaffigaarput. Nammineq suiassuseq aamma atoqatigiinnermut tunngasut pillugit paasinnittaaseq nammineq toqqarneq ajorparput. Soorlu aamma isitta qalipaataat inunngoraangatta qanoq ittuussanersut toqqarneq ajorigut.

Inuiaqatigiinni inuuffigisatsinni tamanna tamakkiisumik akuerineqanngilaq, kisianni akuersarneq aamma akuerinnineq aatsaat taama annertutigipput. Inuusuttut arlaqqinnaanik ileqqoqarput, kinguaariinnullu utoqqaanerusunut naleqqiullugit imminnut kinguaassiutitigut paasinnittaasiat allaanerulluinnarpoq.

Tamanna naligiissitaanerup tungaatigut ineriartoreruvoq qaavatigut nuannaarutissaasoq. Meeraagallarama inuusuttuaraagallaramalu atoqatigiinneq nipangiussarujussuvoq. Tamanna eqqartorneqanngilluinnartarpoq. Ilaqutaqarpunga suaqaqatiminnik atoqateqartartunik – taakku ilaqutariinni akuerineqartuaannarsimapput, kisianni tamanna eqqartorneqarneq ajorpoq. Uanga ullumikkut inuusuttunut naleqqiullunga kinguaassiutit aamma suaassuseq pillugit oqaaseqanngilanga.

Politikkikkut pisut

Februarimi 2021-mi Kalaallit Nunaat Danmarkip ataani Naalagaaffiit Peqatigiit Arnanut Ataatsimiititaliansuanut sassarsinnaatitaalerpoq, CEDAW-imi isumaqatigiissut naapertorlugu nalilersorneqarnissaq sioqqullugu. Tamatuma kingorna danskit naalackersuisunut aamma Naalackersuisunut inassuteqaatit 50-inik ikinnerunngitsut Naalagaaffiit Peqatigiinnit nassiunneqarput.

Naalackersuisunut inassuteqaatit ilaat tassaapput, Kalaallit Nunaanni akuersinnermut inatsisip akuersissutigineqarnissaa. Taamaattumik maannakkut Naalackersuisuusut taanaqqissaaq eqqartormassuk.

Politikeritta naligiissitaanermut suliassa qarfiup qulequttallu arnat inissisimanerannut, inuiaqatigiinnilu kalaallini qanoq innerannut tunngasut qitiutinissaat nuannerpoq.

Pinngitsaalilluni arnerinninnerit maani nunani assorsuaq annertupput. Politiit ukiumoortumik naatsorsueqqissaarnerisa takutippaat 2021mi pinngitsaaliilluni arneriffiginninnerit 205-t nalunaarutigineqarsimasut.

Ullumikkut Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiit Kalaallit Nunaanni Inuit pisinnaatitaaffinut Siunnersuisoqatigiit aamma Inuit Pisinnaatitaaffinut Instituti suleqatigalugit paasissutissani ajornartorsiutip qanoq annertutigineranik ersersitsisoq saqqummersittarpaat, aammalu politikerit qulequttamik tamatuminnga qitiusitsinissaat qanoq pingaaruteqartigisoq.

Inuit pisinnaatitaaffinut suliassaqarfik nunatsinni nukittoriartorpoq

Folketingip qallunaat aningaasanut inatsisaat aqutigalugu Kalaallit Nunaanni inuit pisinnaatitaaffinik ilisimasaqarnerup siammarternissaa qulakkeeqqullugu aningaasaliissimavoq. Tamatumani aamma arnat pisinnaatitaaffii pineqarput, tamannalu Kalaallit Nunaanni naligiissitaanermut suliassaqarfimmuut pitsaassumik tunniussissaaq. Danskit aningaasanut inatsisaatigut aningaasaliissutigineqartut ilaat Nuummi Inuit Pisinnaatitaaffinut Institutimik ammaanermut atornerarput, tassani nunaqavissumik atorfinitsitsisoqarsimavoq.

Tamanna Kalaallit Nunaanni Inuit Pisinnaatitaaffinut Siunnersuisoqatigiinnut aamma Naligiissitaanermut Siunnersuisoqatigiinnut iluaqutaassaaq. Tamanna inuit pisinnaatitaaffinik suliagarnermi pitsaassumik sunniuteqaqataassaaq, tassunga ilanngullugu akuersinermut inatsit pillugu paasissutissat toqqartumik assersuutaasoq eqqarsaatigalugu.

Suliassaqarfippassuaqarpoq arnat pisinnaatitaaffinik akuttunngitsumik unioqqutitsiffiusumik. Inuut amerlavallaat pisinnaatitaaffinik ilisimangilaat. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni pisinnaatitaaffinik suliagarnerup nukittorsarnissaa pingaarutilerujussuavoq.

Killissanik qaangiisarnerit qitiutinneqarnerat

Inuit tamarmik timertik pillugu, taamaasillutillu aamma, atoqatigiinnikkut killissarititamik aalajangiisuuffigissallugit, pisinnaatitaaffigaat.

Nuannaarutigeqisannik qanittukku Pinerluttaalisitsinermut Isumaginnittoqarfiup tusagasi-orfinnut nalunaarutaani atuarpara, Pinerluttaalisitsinermut Isumaginnittoqarfiup pilersaarutit marluk aallarnisarniartaat, taakku pinerluuteqarsimasunut mattusimaneqartunut kinguaassiutitigut pinerluuteqarsimanerminnik eqqartuunneqarsimasunut kinguaassiutinut killissanullu tunngassuteqarput.

Tusagaasi-orfinnut nalunaarut naapertorlugu pilersaarutit inuit tamarmik sunik killeqartitsissalutik pisinnaatitaaffeqarnerlutik erseqqissaassutaassapput, aammalu meeqqat, inuusuttut inersimasullu kinguaassiutitigut killissarititaminnik qaangiiffigineqaraangata qanoq inarliisoqartarnersoq.

Neriuppunga pilersaarut taamaattoq siunissami pinngitsaaliisarnermi naatsorsueqqissaneq allanngortitseqataaffigissagaa.

8. marts 2022 – kvindernes kampdag

Der sker mange spændende tiltag på ligestillingsfronten i Grønland i denne tid. Det kan mærkes, at vi som samfund har gang i en værdiudvikling og det sætter skub i mange ting, på flere forskellige planer.

Når det så er sagt, så er ligestillingsdebatten – eller rettere ligeværdsdebatten, den dag idag stadig et nødvendigt og aktuelt emne i dagens Grønland.

Debat og kultur i forhold til sexchikane

Indenfor det senest år, har vi gennem medierne fulgt med i 2 retsager, der handler om mænd i mangtfulde positioner, der begge er anklaget for blufærdighedskrænkelser af en række kvinder. Begge sager er startet som anklager om sexchikane.

I ligestillingsrådet er vi bekendt med, at der i det grønlandske lov, ikke er præcedens eller hjemmel for sanktioner i forbindelse med sexchikanesager. Derfor bliver sexchikanesager i Grønland kun til en sag i retslige forstand, hvis der er foregået blufærdighedskrænkelser. For at sige det på en anden måde, så kan man i Grønland ikke blive dømt for sexchikane.

Det gode ved medieomtalerne af sagerne er, at det giver os en rigtig god anledning til at styrke debatten om sexchikane, og at vi gennem debatten bliver mere opmærksomme på, hvornår der sker overskridelse af vores grænser. Det er en sund debat, og jeg glædes over, at både mænd og kvinder deltager i debatten. Det er et vigtigt signal, at mændene siger fra overfor en syg kultur, hvor det blandt nogle har været accepteret, at tage på kvindelige kollegaer, eller at udspørge kvindelige kollegaer om deres sexliv.

I alt for mange år, har der været en stilletiende accept på denne syge adfærd på mange arbejdspladser, og mange har simpelthen ikke turdet at sige fra. De har været bange for, hvilke konsekvenser en magtfuld mand var i stand til at påvirke deres liv og virke. Nu er det blevet accepteret at sige fra, og det er et vigtigt skridt i den rigtige retning for ligestillingen i Grønland.

Kønsopfattelse contra seksualitet

Jeg oplever en spirende forandring, og en voksende anerkendelse og accept af forskellige kønsopfattelser i dagens Grønland.

Vi har alle ret til at være dem vi er. Opfattelsen af eget køn og seksualitet er ikke noget man vælger. På samme måde, som vi ikke kan vælge, hvilken øjenfarve vi bliver født med.

Det er ikke 100 % accepteret i vores samfund, men accepten og anerkendelsen er større end nogensinde. Ungdommen har helt andre normer, og accepterer deres kønsopfattelse på en helt anden plan end tidligere generationer.

Det er endnu en glædelig udvikling på ligestillingsområdet. Da jeg var barn og ung var seksualitet et stort tabu. Det var ganske enkelt ikke noget man talte om. Jeg har homoseksuelle familiemedlemmer – de har altid været accepteret i familien, men det var ikke noget

man talte om. Jeg havde i hvert fald ikke det ordforråd om seksualitet og kønsopfattelse som dagens ungdom har.

Politiske vinde

I februar 2021, fik Grønland under Danmark, foretræde for FN'S kvindekomitè, kort forinden eksaminationen af CEDAW konventionen. FN sendte herefter, ikke mindre end over 50 anbefalinger til både den danske regering og til Naalakkersuisut.

En af anbefalingerne til Naalakkersuisut var at, Grønland får vedtaget en samtykkelov. Derfor er det så glædeligt at det nuværende Naalakkersuisut taler om lige netop det.

Det er så vigtigt at vores politikere har fokus på ligestillingsområdet og for de emner, der vedrører kvindernes position, ve og vel i det grønlandske samfund.

Og lige netop voldtægter er så omfangsrigt et problem her til lands. Politiets års statistik for 2020 viser, at anmeldelser af episoder om vold og seksuelle overgreb er steget markant i 2020. I 2020 var der 240 anmelder af voldtægt.

I dag udgiver Ligestillingsrådet i samarbejde med Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Institut for Menneskerettigheder et faktaark, der belyser problemets omfang og understreger, hvor vigtigt det er, at vores politikere har fokus på det emne.

Menneskerettighedsområdet styrkes i vores land

Folketinget har sikret midler i den danske finanslov til sikring af udbredelsen af viden om menneskerettigheder i Grønland. Det gælder også kvinders rettigheder, hvilket kommer til at bidrage positivt på ligestillingsområdet i Grønland. Nogle af midlerne fra den danske finanslov er gået til, at Institut for Menneskerettigheder har åbnet et kontor i Nuuk, hvor en hjemmehørende medarbejder er ansat.

Dette kommer både Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Ligestillingsrådet til gode. Det skaber en grobund for rigtig god synergi i arbejdet for menneskerettigheder, herunder også kvinders rettigheder. I Ligestillingsrådet mærker vi allerede denne synergi. Faktaarket om samtykkeloven er et helt konkret eksempel herpå.

Der er mange områder, hvor kvinders rettigheder regelmæssigt bliver krænket. Alt for mange mennesker kender ikke nok til deres rettigheder. Derfor er det så vigtigt at styrke rettighedsarbejdet i Grønland.

Fokus på grænseoverskridelser

Alle mennesker har ret til at bestemme over deres krop og dermed også deres seksuelle grænser.

Til min store glæde læste jeg fornyelig Kriminalforsorgens pressemeddelelse om, at de igangsætter 2 programmer, som skal lære indsatte, der er dømt for seksuel forbrydelse om seksualitet og grænser.

I følge pressemeddelelsen skal programmet tydeliggøre overfor de indsatte, hvilke personlige grænser alle mennesker har ret til at have, og hvilke skader man gør på børn, unge og voksne, når man overskrider deres sensuelle grænser.

Jeg håber, at sådan et program vil være med til at ændre på voldtægtsstatistikken fremover.

Skriv til

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga / Med venlig hilsen

Kathrine Bødker, siulittaasoq / formand

Mobil 483417